

2017

ZWIERZĘTA WIEJSKIEJ ZAGRODY

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl [/ParkLubin](https://www.facebook.com/ParkLubin)

owca wrzosówka

STYCZEŃ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

LUTY 2017

30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	1	2	3	4	5

samica owcy wrzosówki w porze zimowej

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

owce wrzosówki (po strzyżeniu) z młodymi w porze wiosennej

OWCA WRZOSÓWKA

Wrzosówka pochodzi bezpośrednio od mufłona. Jest jedną z najstarszych polskich ras, której początki sięgają XVIII w. W przedwojennej Polsce było ich jeszcze 1,5 mln, łącznie z mieszańcami. W 1955 r. trzymano już tylko 120 tys. szt. z powodu pojawienia się ras większych i wydajniejszych, w wyniku czego w 1970 r. zostało zaledwie 500 szt. owiec tej rasy. Wówczas zdecydowano o ratowaniu rasy. Z pozostałych osobników zebrano stado, które połączono z osobnikami z Instytutu Zootechniki w Balicach składające się ze 160 owiec i 27 tryków. W gospodarstwie Instytutu w Czechnicy pod Wrocławiem do 1990 r. udało się odchowić 2037 matek. Według danych z 2005 r. liczba wrzosówek wynosi 1838 szt.

	samce ♂	samice ♀
Długość ciąży:		5 miesięcy
Wys. w kłębie:	ok. 60-70 cm	
Masa ciała:	45-55 kg	35-42 kg

perlica

samica perlicy; dymorfizm płciowy jest niewielki

LUTY 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	1	2	3	4	5

MARZEC 2017

27	28	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

perlice udomowiono ok. 2 tys. lat temu

PERLICA

Perlice, potocznie nazywane perliczkami, pochodzą z Azji. Obecnie zamieszkują Afrykę i Półwysep Arabski, a introdukowane zostały na Madagaskarze, Karaibach, Australii i Nowej Zelandii. Charakteryzują się bardzo dobrym przystosowaniem do życia w trudnych warunkach. Poza okresem godowym żyją w stadach liczących nawet 25 osobników. Pobobnie jak bażanty noce spędzają na drzewach. Udomowione zostały ok. 2 tys. lat temu i nadal występują u nich cechy ptaków dziko żyjących. Latają słabo i niechętnie, ale za to są dobrymi biegaczami, w ciągu jednego dnia potrafią przebyć ok. 5 km. Do hodowli trafiły ze względu na ładne upierzenie, bardzo dobrej jakości mięso oraz smaczne jaja.

	samce ♂	samice ♀
Długość ciała:	40-75 cm	
Nieśność:		ok. 70-140 jaj
Masa ciała:	ok. 1,5 kg	ok. 1,2 kg

osioł domowy

samica osła Fiona, ur. w Lubinie 27 marca 2015 r.

MARZEC 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
27	28	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

KWIECIEŃ 2017

27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

samica osła Fiona, ur. w Lubinie 27 marca 2015 r.

OSIOŁ DOMOWY

Osły udomowiono ok. 6 tys. lat temu w Dolinie Nilu, skąd dotarły do krajów arabskich i Azji Mniejszej. Obecnie hodowane są na całym świecie jako zwierzęta juczne, pociągowe, w krajach słabo rozwiniętych pod wierzch, a od niedawna do onoterapii. Osły to zwierzęta zazwyczaj spokojne, przyjazne, ostrożne, inteligentne, ciekawskie, uważane za uparte. Upór wynika często ze zdolności przewidywania, ponieważ zwierzę ma bardzo dobrą pamięć. Przeładowany osioł nie pójdzie dalej dopóki nie zostanie odciążony. Istotne jest, aby młode osły towarzyszyły matkom ok. roku, wcześniejsza separacja może być przyczyną późniejszych kłopotów przy układaniu i problemów ogólnowychowawczych.

	samce ♂	samice ♀
Długość życia:	ok. 28-45 lat	
Wys. w kłębie:	90-130 cm	
Masa ciała:	ok. 250 kg	

indyk zwyczajny

samiec indyka zwyczajnego

KWIECIEŃ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

MAJ 2017

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

samiec oraz samica (w tle) indyka zwyczajnego

INDYK ZWYCZAJNY

Indyki zostały udomowione przez Azteków w czasach prekolumbijskich. Do Europy sprowadził je w 1497 r. Giovanni Caboto. Istotne dla rozwoju hodowli okazały się ptaki przywiezione w XVI w. Do Polski ptaki te trafiły w XVII w. Hodowane są głównie ze względu na mięso. Samce są o wiele większe od samic, ich upierzenie jest czarne, pokryte brązowo-białym prążkowaniem. Głowa i szyja są nagie, pokryte brodawkami, a korale i grzebień dobrze wykształcone. W zależności od pory roku naga skóra zmienia kolor od niebieskiego i czerwonego po niemal biały. W środowisku naturalnym żyją na skraju lasów z terenami otwartymi. Żywią się głównie roślinami uzupełniając dietę o drobne zwierzęta.

	samce ♂	samice ♀
Długość ciała:	ok. 90-125 cm	
Rozpiętość sk.:	120-180 cm	
Masa ciała:	3-11 kg	

kuc szetlandzki

ogier kuca szetlandzkiego

MAJ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

CZERWIEC 2017

29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

klacze kuca szetlandzkiego

KUC SZETLANDZKI

Niski wzrost jest wynikiem naturalnego procesu skarlłowacenia. Pochodzą z Wysp Szetlandzkich, jednak za sprawą działalności człowieka rozprzestrzeniły się na cały świat. Uważa się, że rasa pochodzi w prostej linii od kuca celtyckiego, a jej historia sięga 2,5 tys. lat wstecz. Niegdyś kuce wykorzystywane były do pracy w kopalniach, w transporcie i na roli. W 1947 r. wydano zakaz zatrudniania dzieci i kobiet w górnictwie, w wyniku czego wzrosła rola kuców w kopalniach. Zwożono je pod ziemię i już nie wracały na powierzchnię. W 1957 r. w górnictwie pracowało ich jeszcze 11 tys. Kuce są bardzo silne, wytrzymałe, odporne na choroby i długowieczne. W procesie ewolucji nabrały umiejętność magazynowania tłuszczu.

	samce ♂	samice ♀
Długość życia:	ponad 25 lat	
Wys. w kłębie:	maks. 107 cm	
Masa ciała:	średnio 220 kg	

królik domowy

CZERWIEC 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

LIPIEC 2017

26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

królik domowy

królik domowy

KRÓLIK DOMOWY

Pochodzi od dzikiego królika europejskiego (*Oryctolagus cuniculus*). Jego naturalnym terenem występowania była Europa i Afryka Północna. Zaliczany jest do zajęczaków, jednak niekiedy mylnie klasyfikowany do gryzoni. Udomowiony został w Hiszpanii, skąd trafił na tereny cesarstwa rzymskiego. Od XVI w. popularność chowu królików znacznie się rozwinęła. Powstało wiele ras, zróżnicowanych pod względem wielkości, charakteru, rodzaju futra, kształtu uszu itp. W XIX w. zaczęto hodować je także dla towarzystwa, wtedy wyodrębniono rasy miniaturowe. Introdukowane zostały w wielu miejscach na świecie. W Australii i Nowej Zelandii stanowiły w pewnym momencie nawet plagę z powodu braku naturalnych wrogów.

	samce ♂	samice ♀
Długość ciąży:		31-32 cm
Długość życia:	6-8 lat	
Masa ciała:	poniżej 1 - ponad 10 kg zależnie od rasy	

koza karłowata

kilkudniowe młode kozy karłowatej

LIPIEC 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

SIERPIEŃ 2017

31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

dorośla samica kozy karłowatej

KOZA KARŁOWATA

Kozy karłowate, zwane także miniaturowymi, pochodzą z Azji, gdzie zostały udomowione ok. 10 tys. lat temu. Stamtąd przywędrowały przez Egipt do Afryki Zachodniej i Centralnej, gdzie zamieszkiwały lasy tropikalne i wilgotne stepy. Jest to rasa wszechstronnie użytkowa z przeznaczeniem na mleko i mięso. Wysuszone odchody używano także jako materiał opałowy. Ze względu na bardzo łagodny temperament oraz łatwą hodowlę coraz częściej spotyka się je w gospodarstwach agroturystycznych i w chowie amatorskim, można również bez obaw przebywać między nimi na wybiegu. Są aktywne, chętne do zabawy i bardzo ciekawskie. Mają bardzo krótkie nogi, zdarzają się osobniki bezrogie.

	samce ♂	samice ♀
Długość życia:	10-15 lat	
Wys. w kłębie:	40-50 cm	
Masa ciała:	ok. 25 kg	

SIERPIEŃ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

WRZESIEŃ 2017

28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

czubatka

kogut czubatki

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubim.pl /ParkLubin

samica (kura) czubatkki

CZUBATKA POLSKA BRODATA MINIATUROWA

Jest jedną z najstarszych ras kur pochodzących z Polski. Pierwotnie przybyły prawdopodobnie z południowej Rosji, skąd razem z ludami koczowniczymi przywędrowały na tereny naszego kraju. Następnie trafiły do Włoch, Niemiec, Holandii i Anglii. W Polsce hodowane były bardzo chętnie, stanowiąc nieodłączny element krajobrazu wsi i dworów. To typowa rasa wystawowa, bez znaczenia w gospodarce. Są łagodne, płochliwe, ale wyróżniające się sporym temperamentem. Ze względu na bogate upierzenie bardzo dobrze przystosowane są do środkowoeuropejskich warunków klimatycznych, jednak źle znoszą wilgoć. Od kilkunastu lat ich popularność w kraju wzrasta.

	samce ♂	samice ♀
Masa ciała:	0,9 kg	0,8 kg
Nieśność:		ok. 100 jaj
Masa jaja:		30 g

koza karpacka

samica kozy karpackiej

WRZESIEŃ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

PAŹDZIERNIK 2017

25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Samica kozy karpackiej z młodym

KOZA KARPACKA

Koza karpacka jest rasą polską, wszechstronnie użytkową z przeznaczeniem głównie na mleko, które wykorzystywano do wyrobu serów, a także mięso. W latach 30. XX w. były powszechnie hodowane na Pogórzu Karpacim. Ze względu na późniejszą popularność innych, wydajniejszych ras kozy karpackie zanikały. Rasa przetrwała dzięki utworzeniu stada przez Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego. Kozy te są odporne, zdrowe, długowieczne, charakteryzują się także bardzo dobrą plennością. Potrafią doskonale dostosować się do trudnych warunków środowiskowych. Nie są wybredne, zjadają zielonkę, granulat, gnieciony owies czy suchy chleb.

	Samce ♂	Samice ♀
Długość ciąży:		ok. 150 dni
Wys. w kłębie:	55-60 cm	45-55 cm
Masa ciała:	45-50 kg	40-45 kg

kura hamburska

PAŹDZIERNIK 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

LISTOPAD 2017

30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

kura hamburska (samica)

kura hamburska (samiec, kogut)

KURA HAMBURSKA

Jest to jedna z najstarszych ras kur. Do jej powstania przyczynili się hodowcy z Niemiec, Holandii, Anglii i Włoch, gdzie znajdują się źródła opisów tej rasy z XVI w. Wiele opisów wskazuje również, że pochodzą z Turcji, skąd dotarły do Niemiec, gdzie otrzymały nazwę. Z portu w Hamburgu zostały przewiezione do Anglii, tam pod koniec XIX w. powstała miniaturowa wersja tej rasy. Dziś trudno jest jednoznacznie ustalić z jakiego konkretnie kraju pochodzi ta ciekawa rasa. Upierzenie kogutów i kur jest bardzo podobne. Początkowo chowane były jedynie dla użyteczności nieśnej (ok. 160 jaj w ciągu roku), potem jednak doceniono ich elegancki i szlachetny wygląd. Są przy tym drobne i lekkie.

	samce ♂	samice ♀
Masa ciała:	2-2,5 kg	1,5-2 kg
Nieśność:		ok. 160 jaj
Masa jaja:		ok. 50 g

owca św. Jakuba

para owiec św. Jakuba; z przodu samiec (baran, tryk)

LISTOPAD 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

GRUDZIEŃ 2017

27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

samica owcy św. Jakuba po strzyżeniu

OWCA ŚW. JAKUBA

Owce św. Jakuba charakteryzują dwie cechy: pstrokate umaszczenie oraz posiadanie więcej niż dwóch rogów. Ich nazwa wywodzi się z historii biblijnej. Syn Izaaka, św. Jakub, za wieloletnią pracę przy trzodzie teścia Labana zażądał na własność owiec, które urodzą się laciate. Tak krzyżował owce, że po pewnym czasie całe stado umaszczone było pstrokato, wtedy mógł przejąć je w całości. U owiec tego gatunku czarne lub ciemnobrązowe łaty występują na jasnym tle. Rogi u tryków są okazałe i mogą osiągać długość ponad 30 cm. Kolejna para rogów jest słabsza i mniejsza. U samic rogi są słabe, szczątkowe i cienkie, przeciętnie osiągają długość 5-10 cm. Samica owcy używana rozplodowo to maciorka, młode - jagnię.

	samce ♂	samice ♀
Długość życia:	średnio 11-12 lat	
Długość ciąży:		ok. 5 miesięcy
Masa ciała:	ok. 50 kg	ok. 76 kg

zielononóżka

samiec (kogut) zielononóżki kuropatwianej

GRUDZIEŃ 2017

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

STYCZEŃ 2018

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE
parki-lubina.pl • zoolubin.pl /ParkLubin

samica (kura) zielononóżki kuropatwianej

ZIELONONÓŻKA KUROPATWIANA

To polska rasa kur w typie ogólnoużytkowym. Wyhodowana została na przełomie XIX i XX w. Jednolity wzorzec rasy ustalono podczas pierwszego zjazdu Koła Hodowców Zielononózek w 1921 r. Nazwa pochodzi od oliwkowego koloru nóg tych ptaków. Zwana jest również kurą galicyjską lub polską. W czasach zaborów gospodarz trzymający zielononóżki wyrażał w ten sposób swój patriotyzm. W latach 60. XX w. stanowiły ok. 30% поголовья drobiu w Polsce. Później zaprzestano hodowli ze względu na spopularyzowanie ferm wielko-stadnych, bez wybiegu, do których zielononóżki nie są przystosowane. Obecnie są popularne ze względu m.in. na 30% niższą zawartość cholesterolu w jajkach.

	samce ♂	samice ♀
Masa ciała:	2,2-2,7 kg	1,8-2,3 kg
Nieśność:		140-180 jaj
Masa jaja:		55-58 g

koza syryjska

fotografia: A. Łużyński, oprac. graficzne: A. Bończak
koza syryjska Lubinka ur. w Lubinie 27 czerwca 2014 r.

STYCZEŃ 2018

poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

LUTY 2018

29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	1	2	3	4

